

Братя Грим
Цар Дроздобрад

Един цар имал дъщеря, която била пряко мяра хубава, но и толкова горда и високомерна, че не харесвала нито един жених. Отпращала ги един след друг и дори се подбивала с тях.

Веднъж царят наредил да се даде голяма гощавка и поканил отблизо и отдалеко всички мъже, които имат желание да се задомят. Застанали те в една редица по сан и титла: на първо място царете, после херцозите, князете, графовете и бароните, накрая обикновените благородници. Повели след това царкинята покрай редицата, но тя у всекиго намерила някакъв недостатък. Един ѝ се сторил много дебел и тя рекла:

– Винена бъчва. Друг ѝ се сторил много висок:

– Дълъг и тънък – същинско въже, а от такива не стават мъже.

Трети ѝ се сторил нисък:

– Този къс е и дебел – патка е, но не орел.

Четвърти бил много бледен:

– Бледоликата смърт. Пети много румен:

– Герест петльо.

Шести не стоял добре изправен:

– Истинско дърво зелено и зад печка изсушено.

И така, намерила у всекиго някакъв недостатък, но особено смешен ѝ се видял един цар в началото на редицата, понеже брадичката му била малко извита. И царкинята викнала:

– Ой, брадичката на тоз човка е комай на дрозд!

Оттогава му останал прякорът Дроздобрад.

Но старият цар, като видял, че дъщеря му само се подиграва с хората и отблъсква всички събрани женихи, ужасно се разгневил и се заклел, че ще я накара да вземе за мъж първия просяк, който се мерне пред портите на двореца.

След няколко дни под прозорците спрял един странствуващ певец и запял с надежда да получи макар и нищожна милостиня. Чул песента му царят и рекъл:

– Доведете го при мене!

Влязъл след малко певецът, облечен в изпоцапани, дрипави дрехи, попял на царя и на дъщеря му и после протегнал ръка за милостиня. А царят рекъл:

– Твоята песен много ми хареса и затова ще ти дам дъщеря си за жена.

Царкинята изтръпнала от страх, но царят рекъл:

– Заклех се да те дам на първия просяк, който се мерне край двореца, и няма да престъпя клетвата си.

Не помогнали никакви жалби и никакви увещания, довели свещеника и царкинята била принудена да се венчае веднага с певеца. После царят рекъл:

– Сега ти си просякиня и не подобава да останеш и занаят в двореца ми. Последвай мъжа си!

Уловил я просякът за ръка, извел я и тя тръгнала пешком с него. Стигнали до една голяма гора и тя попитала:

– Чия е тази хубава гора?

– Владение на царя Дроздобрад. Да бе го взела, твоя би била.

– Ах, моя земен дял е тъй нерад, не взех тогава царя Дроздобрад!

После минали през тучно зелено поле и тя пак попитала:

– Чие е тук зеленото поле?

– Владение на царя Дроздобрад. Да бе го взела, твое би било.

– Ах, моя земен дял е тъй нерад: не взех тогава царя Дроздобрад.

После минали през един голям град и тя пак попитала:

– А чий е този хубав шумен град?

– Владение на царя Дроздобрад. Да бе го взела, щеше твой да е.

– Ах, моя земен дял е тъй нерад не взех тогава царя Дроздобрад. Но певецът ѝ рекъл:

– Никак не ми е по волята, че непрекъснато желаяш друго за мъж. Толкова лош ли съм аз?

Накрая стигнали до една много мъничка къщурка и тя попитала:

– Чия ли е пък тази къща малка, тъй вехта, и прихлупена, и жалка?

Певецът отвърнал:

– Тази къща е моя и твоя, в нея ще живеем двама. Вратата била ниска и царкинята понавела глава, за да влезе.

– Къде е прислугата? – попитала царкинята.

– Каква прислуга? – отвърнал просякът. Ти самата ще вършиш всичко, което искаш да бъде свършено. Наклади веднага огън и сложи вода да сготвиш нещо, че съм ужасно уморен.

Но царкинята не умеела нито огън да накладе, нито ядене да сготви, та просякът трябвало да ѝ помогне да приготви криво-ляво нещо. А след като изяли оскъдната гозба, легнали да спят.

На другата заран той я избутал рано-рано от леглото и я накарал да се залови за домакинството.

Живели така няколко дни и изяли всичко, каквото имали за ядене. Тогава мъжът рекъл:

– Жено, така не може да продължава – само да ядем, а да не печелим нищо. Почни да плетеш кошници.

Отишъл той край реката, нарязал върбови клонки и ги донесъл у дома. Захванала тя да плете, но жилавите върбови клонки изранили нежните ѝ ръце.

– Виждам, че не върви рекъл мъжът. Я по-добре седни да предеш, може то да ти иде по-отръки.

Седнала тя и се опитала да преде, но тънката нишка скоро порязала меките ѝ пръсти и те почнали да кървят.

– Виждаш ли – рекъл мъжът, – не те бива за никаква работа, добре се наредих с тебе! Сега ще се помъча да завъртя търговия с грънци и други глинени съдове, ти ще ходиш на пазара и щ е продаваш стоката.

„Ох, помислила си тя, ако на пазара дойдат хора от татковото царство и ме видят как съм седнала да продавам грънци, има да ми се подиграват!“

Но нямало що, трябвало да се покори, иначе щяла да умре от глад.

Първия ден потръгнало, защото тя била хубава, хората на драго сърце купували от нея и плащали, колкото им искала, мнозина дори давали парите и не вземали грънците. Със спечелените пари преживели известно време.

После мъжът закупил нови глинени съдове, седнала тя пак на ъгъла на пазара, наредила ги край себе си и почнала да ги продава. Не шеш ли, долетял на кон един пиян хусар, бухнал се право в грънците и ги направил на сол. Разплакала се тя и от уплаха не знаела какво да прави.

– Ох, какво ли ме чака! Какво ще каже мъжът ми! – завайкала се тя.

Отишла си тичешком в къщи и му казала за бедата.

– Така става, щом се сяда с грънци на ъгъла на пазара – рекъл мъжът. – Стига си плакала сега, виждам, че не те бива за никаква святна работа. Но аз се отбих в царския дворец и питах нямат ли нужда от кухненска прислужница. Обещаха ми да те вземат и в замяна ще ти дават даром ядене.

Сега царкинята станала кухненска прислужница, помагала на готвача и вършела най-черната работа. Закрепила под дрехата си две торбички с по едно гърненце, в които слагала, каквото ѝ отделяли от неизядената храна, занасяла я в къщи и с нея се хранели.

Случило се, че празнували сватбата на първородния царски син. Бедната жена се качила горе и застанала отвън до вратата на голямата зала да погледа. Като запалили свещите и почнали да влизат гостите, кой от кой по-хубав, и всичко засияло от разкош, сърцето ѝ се свило и тя се замислила за участва си и проклела гордостта и високомерието, които я довели до такова унижение и такава голяма сиромашия. Сегиз-

тогиз прислужниците ѝ отсипвали малко от чудесните гозби, които внасяли и изнасяли и миризмата на които стигала до нея. Тя слагала всичко в гърненцата си, за да ги занесе после у дома.

По едно време влязъл царският син, цял в кадифе и коприна и със златна верижка на шията си. Като видял младата хубава жена, застанала до вратата, той я уловил за ръка и я повел да танцува с нея, но тя се съпротивлявала и изтръпнала от страх, като забелязала, че това е цар Дроздобрад, който по-рано искал ръката ѝ и когото тя присмехулно отблъснала. Но напусто се дърпала – той я завел в залата. Не щеш ли, скъсала се връвта, на която били вързани торбичките, гърненцата паднали, супата се разпиляла и късчетата месо се пръснали по пода. Като видели това, гостите почнали да се кискат и подиграват и тя тъй се засрамила, че ѝ се искало да потъне вдън земя. Спуснала се към вратата да побегне, но на стълбата я застигнал един мъж и я върнал. Като го погледнала, видяла, че пак е цар Дроздобрад. Той ѝ заговорил ласкаво:

– Не се плаши, аз и певецът, който живееше с тебе в жалката къщурка, сме един и същи човек. Заради тебе се престорих на друг. Аз бях също хусарят, който ти изпотроши грънците. Всичко това стана, за да сломя гордостта ти и да те накажа за високомерието, с което ти ми се подигра.

Заплакала тя с горчиви сълзи и рекла:

– Отнесох се много несправедливо към тебе и не заслужавам да бъда твоя жена.

Но той рекъл:

– Успокой се! Тежките дни се свършиха, сега ще отпразнуваме сватбата си.

Дошли дворцовите прислужнички и я облекли в разкошна рокля. Дошъл и баща ѝ с цялата си придворна свита и всички ѝ пожелали щастие по случай сватбата ѝ с цар Дроздобрад и чак тогава почнали истинска веселба. Хубаво щеше да бъде, ако ти и аз също бяхме там.

КРАЙ

Brüder Grimm
König Drosselbart

Източник: <http://bezmonitor.com>

Сканиране и разпознаване: Виктор, 2003

Публикация: Най-хубавите приказки на Братя Грим, издателство „Отечество“, София,
1996

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2288>]